

og i Genhold dertil en almindelig Lønningsfordeling fremkom, saa vilde der, derom er jeg overbevist, findes tilstrækkelige Hjælpeilder indenfor Grændsen af det, der nu af Staten ydes til Geistlighedens Underhold, til at kunne forbedre Gagerne i større Udstrækning og paa en regulair Maade, og der vil altid fremkomme Forlegenhed, naar det ikke skeer. Jeg kan ikke see den allermindeste Grund til, at det ikke skulde skee, men jeg kan kun see en stor Forlegenhed derved. — Med Theatret vilde jeg meget nødig beskæftige mig; jeg skal kun gjøre det, for endnu engang at prøve paa, om vi ikke Alle kunne komme til nogenlunde klart at opfatte vor hele Stilling til det. Jeg skal for det Første sige, at naar det kunde lade sig gjøre, saa vilde jeg stemme ikke alene med det ærede Medlem for at nedsætte de 50,000 til 40,000 Rd., men ogsaa stemme med ham for slet ikke at give noget Bidrag til Theatret. Jeg holder mig overbevist om, at dette Bidrag egentlig ikke er nødvendigt og allerminst nu. Denne Industrigreen har efterhaanden udviklet sig saaledes, at der er Industridrivende nok, som blot forlange Anledning og Frihed til at kunne fornøie Publicum paa det Bedste for hvad hver især vil give derfor, og saasnart det er Tilfældet, behøve vi ligesaa tidt at understøtte eller holde denne Industrigreen, i Gang for Statens Regning som den saa bekendte Stoleindustri; ingen af Delene er nødvendig; det er en Levning fra en Fortid, som ikke mere, efter min Overtydning, fornuftigvis er til; men Sagen er engang stillet paa en saadan God, at vi maae afvente en vis Udviklingscyklus, Udviklingskreds, førend vi efter min Overtydning, jeg vil gjerne sige reiligtvis, kunne komme til en Afstemning som den, der her foreligger. Det har ligget for os for et Par Aar siden at vælge imellem, enten at ville aarligt ved Finantsloven fastsætte, hvad der til Theatret maatte udgives, og hvorledes det skulde udgives, eller at udsøndre Theatret som et selvstændigt Hele, mod at affinde os med dette selvstændige Hele med 50,000 Rd. om Aaret, og give det Tid til gennem den Frihed, som derved blev indrømmet, at udvikle sig saaledes, at det blev istand til at dække og bære sine

egne Udgifter. Udenfor den Sum, som man saaledes kom overeens om, var man tillige villig til at yde et ikke ubetydeligt Bidrag til en Ombygning af Theatret, for at gjøre det muligt for det med de Midler, som saaledes vare stillede til dets Raadighed, at udvikle den fornødne til Tiden svarende Dygtighed. Udgifterne til Theatrets Bygning have allerede nu oversteget det, man ventede, men Forudsætningen var dog, at der skulde skee en saadan Ombygning af Theatret, at der kunde blive større Rummelighed for Tilskuerne, bedre Midler til at anvende brugbare Redskaber paa selve Skuepladsen, og at skaffe en bedre samlet Plads for Skuespilpersonalet under Omklædningsforhold etc. Vi ere endnu bestandig i den samme Udviklingskreds, som der skulde gennemgaaes; vi leve under den samme Forudsætning, at Theatret ved at faae sig disse 50,000 Rd. sikkert tillagte i nogle Aar, skulde arbejde sig frem til at kunne staae paa sine egne Been, eller dog være tilfredsstillet med et mindre Tilskud, eller for dette Tilskud udvikle en endnu større Dygtighed, Kraft og Selvstændighed. Hvorvidt der er Haab om at naae dette eller ikke, troer jeg ikke kan afgøres nu, men vi maae holde fast ved den Forudsætning, hvorfra Mange, blandt Andre jeg, gif ud, dengang vi eller Thinget gif ind paa den Slags Overenskomst, nemlig den, at vi vilde lade Theatret benytte og saa at sige ud-tomme alle sine Hjælpeilder, og afvente det Dieblif, hvor Theatret kom til Statskassen og forlangte Mere end de 50,000 Rd. Førend vi vilde bryde dette Forhold, maatte man vente til den Tid, inden man vilde bryde Forholdet afgørende og absolut. Nu undervejs at af-forte paa den Sum, er efter min Overtydning at fordærve vor Stilling, at fordærve det idetmindste for dem, der ligesom jeg ønske at komme til en endelig Afslutning i en af to Retninger, enten den, at Theatret kommer til at bære sig selv igennem egne Midler, eller den, at Theatret kommer til os og forlanger Mere, fordi det har viist sig at være en Umulighed for det at komme ud af det med de bevilgede 50,000 Rd. I det sidste Tilfælde maatte vi høre op med Theatret og lade det gaae over til at